

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Кафедра із науково-педагогічної

Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Методика викладання інструментального виконавства

METHODOLOGY OF TEACHING INSTRUMENTAL PERFORMANCE

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____

тип дисципліни _____ обов'язкова _____

мова викладання _____ українська _____

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання інструментального виконавства» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузей знань А4 Освіта, спеціальності А4 Середня освіта Освітньої програми Середня освіта (Мистецтво, Музичне мистецтво)

«__» _____ 2025 р.

Розробник: Щербак Ігор Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва

Гарант *ІВ* *А443 середня освіта (мистецтво, музичне мистецтво)* *І* *О.С.Стріхар*

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання інструментального виконавства» розглянуто на засіданні кафедри музичного мистецтва

Протокол № 11 від «10» 02 2025 р.

Завідувач кафедри

У
Оксана Стріхар

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання інструментального виконавства» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського

Протокол № 3 від «6» *березня* 2025 р.

Голова

Л.Х.
Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання інструментального виконавства» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

А.Л.
Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Методика викладання інструментального виконавства» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол №__ від «__» _____ 2025 р.

Голова НМР НУК

С.С.
Сергій Слободян

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	7
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	7
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	7
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	8
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	14
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	14
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	15
<i>9. Засоби навчання</i>	20
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	21

ВСТУП

Анотація

Курс «Методика викладання інструментального виконавства» є невід'ємною складовою підготовки магістра спеціальності А4.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво), складається з 9 кредитів ECTS та спрямований на формування у магістрантів системи теоретичних знань, практичних умінь і навичок та педагогічних компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності. Зміст курсу охоплює сучасні науково-методичні підходи до організації навчання гри на музичному інструменті, принципи художньо-виконавського розвитку студентів, педагогічні стратегії формування технічних, інтерпретаційних і творчих навичок музиканта-виконавця та сприяє розширенню художнього кругозору за рахунок вивчення різножанрових та різностильових інструментальних творів українських та зарубіжних композиторів минулого та сучасності, досягненню артистичної зрілості; удосконалює навички сценічного виконання.

У процесі вивчення дисципліни магістранти оволодівають методикою аналізу музичного тексту, прийомами роботи над технікою та музичною виразністю, методами мотивації і розвитку виконавського мислення. Особлива увага приділяється інноваційним технологіям у викладанні інструментальних дисциплін, застосуванню рефлексивних та дослідницьких підходів у виконавській педагогіці.

Дисципліна має на меті забезпечити готовність майбутнього педагога-музиканта до творчого використання методів викладання інструментального виконавства в умовах сучасного освітнього простору, сприяти розвитку його професійної культури, педагогічного мислення та індивідуального стилю музично-педагогічної діяльності.

Ключові слова: інструментальне виконавство, методика викладання, виконавська майстерність; інтерпретація музичного твору; художньо-творчий розвиток; виконавське мислення; музично-педагогічна діяльність; рефлексія виконавця.

Abstract

The course "Methods of Teaching Instrumental Performance" is an integral part of the master's degree program in A4.13 Secondary Education (Art. Music Art), consists of 9 ECTS credits and is aimed at developing a system of theoretical knowledge, practical skills, and pedagogical competencies necessary for effective professional activity in master's students. The course content covers modern scientific and methodological approaches to organizing the teaching of musical instruments, principles of artistic and performing development of students, pedagogical strategies for the formation of technical, interpretative, and creative skills of a performing musician, and contributes to the expansion of artistic horizons through the study of multi-genre and multi-style instrumental works by Ukrainian and foreign composers of the past and present, the achievement of artistic maturity, and the improvement of stage performance skills.

In the course of studying the discipline, master's students master the methodology of musical text analysis, techniques for working on technique and musical expressiveness, methods of motivation and development of performing thinking. Particular attention is paid to innovative technologies in teaching instrumental disciplines, the use of reflective and research approaches in performing pedagogy.

The discipline aims to ensure that future music teachers are prepared to creatively use instrumental performance teaching methods in the modern educational environment, and to promote the development of their professional culture, pedagogical thinking, and individual style of musical and pedagogical activity.

Keywords: instrumental performance, teaching methodology, performance skills; interpretation of musical works; artistic and creative development; performance thinking; music education activities; performer reflection.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 7	А4 Освіта	Обов'язкова		
Модулів – 2		Рік підготовки:		
Змістових модулів – 7		1-й	1-й	
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А4 Середня освіта ОП Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	Семестр		
Індивідуальне науково- дослідне завдання –		1-й/2-й	1-й/2-й	
		Лекцій		
		0 год.	0 год.	
Загальна кількість годин – 210		Практичні, семінарські		
		15 год./0 год.	4 год./0 год.	
		Індивідуальні		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 (1-й семестр, 2-й семестр) Самостійної роботи студента – 4 (1-й семестр, 2-й семестр)	Освітній рівень: другий (магістерський)	30 год./30 год.		6 год. /3 год.
		Самостійна робота		
		75 год./60 год.	110 год./87 год.	
		Індивідуальні завдання: 0 год.		
		Вид контролю: Екзамен (1-й семестр, 2-й семестр)		
Форма контролю: виконання музичних творів на інструменті				

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	А4 Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А4 Середня освіта ОП Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	Семестр	
		3-й	3-й
		Лекцій	
Індивідуальне науково- дослідне завдання –		0 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		0 год.	0 год.
Загальна кількість годин – 60		Індивідуальні	
		20 год.	3 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 (3-й семестр)	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		40 год.	57 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
Самостійної роботи студента – 4 (3-й семестр).		Вид контролю: 3-й семестр залік	
		Форма контролю: виконання музичних творів на інструменті	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: формування у магістрантів цілісної системи професійно-педагогічних знань, умінь, навичок і компетентностей в процесі вивчення різностильових та різножанрових творів українських та зарубіжних композиторів минулого та сучасності, необхідних для ефективної організації, здійснення та осмислення процесу навчання гри на музичному інструменті у закладах освіти різних рівнів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

II. Фахові:

ФК3. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК4. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК10. Здатність до культуровідповідного розуміння змісту музичних образів та втілення їх у досконалій музично-виконавській формі.

3. Передумови для вивчення дисципліни

«Інструментальне виконавство», «Ансамблеве музикування», «Музично-теоретичні дисципліни (сольфеджіо, гармонія)», «Історія музики (українська, зарубіжна)».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН5. Сприяє розвитку творчих здібностей учнів, формує естетичний смак та музичну культуру.

ПРН6. Демонструє вміння ефективно комунікувати з учнями різного віку та з різними потребами.

ПРН7. Використовує різноманітні форми і методи організації навчального процесу, включаючи проектну діяльність, групову роботу, інтерактивні методи.

ПРН9. Аналізує та інтерпретує музичні твори, розвиває у учнів музичне сприйняття та аналітичні навички.

ПРН15. Демонструє високий рівень володіння виконавською майстерністю та здатен застосовувати ці навички у педагогічній діяльності як зразок для навчання, аналізу музичних творів та формування виконавської культури учнів.

5. Програма навчальної дисципліни

1-й семестр

Модуль 1. Художній репертуар

Змістовий модуль 1. Виконавська інтерпретація поліфонічного твору

Тема 1. Перший етап роботи над поліфонічним твором.

1. Музикознавчий аналіз.
2. Уртекст та розгляд редакцій за відмітними рисами передавання або відтворення авторського тексту: текстологічні, педагогічні й виконавські.
3. Виконавські редакції як фіксація досвіду інтерпретації творів композитора видатними музикантами.
4. Робота над поліфонічною фактурою (по голосах; поєднання голосів; над партією кожної руки окремо).

Тема 2. Другий та третій етапи роботи над поліфонічним твором. Створення власної виконавської концепції твору.

1. Робота над голосоведенням, артикуляцією, динамікою, аплікатурою.
2. Вивчення твору напам'ять.
3. Підготовка поліфонічного твору до концертного виконання.

Література [3], стор. 123 – 160; [4], стор. 39–54.

Змістовий модуль 2. Виконавська інтерпретація п'єси віртуозного характеру

Тема 1. Перший етап роботи над п'єсою віртуозного характеру.

1. Мистецтвознавчий та музикознавчий аналіз твору.
2. Розбір нотного тексту твору.
3. Створення попереднього ескізу, початкового варіанта виконавської концепції.
4. Формування музичного образу.

Тема 2. Другий та третій етапи роботи над п'єсою віртуозного характеру.

1. Робота над деталями нотного тексту, подолання художньо-технічних труднощів.
2. Матеріалізація попереднього ескізу, конкретизація початкового задуму.
3. Об'єднання фрагментів в єдине ціле, загальне структурування.
4. Підготовка до концертного виступу.

Література [3], стор. 245–297; [4], стор. 123–149.

Змістовий модуль 3. Читання з аркушу. П'єса для самостійного розучування. Анотації

Тема 1. Читання з аркушу.

1. Читання з аркушу творів українських композиторів XIX століття.
2. Читання з аркушу творів зарубіжних композиторів XVII- XVIII століть.

Тема 2. П'єси для самостійного розучування.

1. Музикознавчий аналіз творів
2. Розбір та вивчення творів.

Тема 3. Анотація до поліфонічного твору, анотація до п'єси віртуозного характеру.

Література [3], стор. 62–66; [6], стор. 49–100.

Змістовий модуль 4. Виконавська інтерпретація твору великої форми

Тема 1. Перший етап роботи над твором великої форми.

1. Мистецтвознавчий і музикознавчий аналіз. Загальна характеристика твору.
2. Аналіз уртексту та редакцій.
3. Розбір твору.

Тема 2. Другий та третій етапи роботи над твором великої форми.

1. Робота: над експозицією, розробкою, репризою, особливостями кожної теми у творах сонатної форми; над частинами у творах форми рондо та варіацій.
2. Подолання художньо-технічних труднощів (класифікація труднощів).
3. Методи рішення виконавських завдань.
4. Підготовка до концертного виступу.

Література [3], стор. 161–216; [4], стор. 77–122.

2-й семестр

Модуль 2. Художній репертуар

Змістовий модуль 1. Виконавська інтерпретація п'єси кантиленного характеру

Тема 1. Перший етап роботи над п'єсою кантиленного характеру.

1. Мистецтвознавчий та музикознавчий аналіз твору.
2. Розбір нотного тексту твору.
3. Створення попереднього ескізу, початкового варіанта виконавської концепції.
4. Формування музичного образу.

Тема 2. Другий та третій етапи роботи над п'єсою кантиленного характеру.

1. Робота над деталями нотного тексту, подолання художньо-технічних труднощів.
2. Матеріалізація попереднього ескізу, конкретизація початкового задуму.
3. Об'єднання фрагментів в єдине ціле, загальне структурування.
4. Підготовка до концертного виступу.

Література [3], стор. 245–297; [4], стор. 123–149.

Змістовий модуль 2. Читання з аркушу. П'єса для самостійного розучування. Анотації

Тема 1. Читання з аркушу.

1. Читання з аркушу творів українських композиторів XX століття.
2. Читання з аркушу творів зарубіжних композиторів XIX–XX століть.

Тема 2. П'єси для самостійного розучування.

1. Музикознавчий аналіз творів
2. Розбір та вивчення творів.

Тема 3. Анотація до твору великої форми, анотація до п'єси кантиленного характеру

Література [3], стор. 62–66; [6], стор. 49–100.

Змістовий модуль 3. Виконавська інтерпретація концертного етюду.

Тема 1. Перший етап роботи над концертним етюдом.

1. Мистецтвознавчий та музикознавчий аналіз твору.
2. Розбір нотного тексту твору.

Тема 2. Другий та третій етапи роботи над концертним етюдом.

1. Робота над деталями нотного тексту, подолання художньо-технічних труднощів.
2. Матеріалізація попереднього ескізу, конкретизація початкового задуму.

Тема 3. Анотація до концертного етюду.

Література [3], стор. 90–122; [4], стор. 28–38.

3-й семестр

Модуль 3. Художній репертуар

Змістовий модуль 1. Підготовка до концертного виконання поліфонічного твору, п'єси віртуозного характеру

Тема 1. Поліфонічний твір.

1. Робота над формою твору; динамічний план.
2. Концертна версія поліфонічного твору.

Тема 2. П'єса віртуозного характеру.

1. Робота над створенням художнього образу.
2. Підготовка до концертного виконання.

Література допоміжна [2],[4].

Змістовий модуль 2. Підготовка до концертного виконання твору великої форми, п'єси кантиленного характеру

Тема 1. Твір великої форми.

1. Робота над формою твору; динамічний план.
2. Підготовка до концертного виконання

Тема 2. П'єса кантиленного характеру.

1. Робота над створенням художнього образу
2. Підготовка до концертного виконання

Література допоміжна [2],[4].

Тематичний план навчальної дисципліни

1-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	інд.	с.р.		лек	пр	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Художній репертуар										
Змістовий модуль 1. Виконавська інтерпретація поліфонічного твору										
Тема 1. Перший етап роботи над поліфонічним твором.	15	-	2	4	9	15	-	1	1	13
Тема 2. Другий та третій етапи роботи над поліфонічним твором.	15	-	2	4	9	15	-	1	1	13
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	-	4	8	18	30	-	2	2	26
Усього годин	30	-	4	8	18	30	-	2	2	26
Змістовий модуль 2. Виконавська інтерпретація п'єси віртуозного характеру										
Тема 1. Перший етап роботи над п'єсою віртуозного характеру.	15	-	2	4	9	15	-	1	1	13
Тема 2. Другий та третій етапи роботи над п'єсою віртуозного характеру	15	-	2	4	9	15	-	1	1	13
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	-	4	8	18	30	-	2	2	26
Усього годин	30	-	4	8	18	30	-	2	2	26
Змістовий модуль 3. Читання з аркушу. П'єса для самостійного розучування										
Тема 1. Читання з аркушу	10	-	2	4	4	10	-	-	-	10
Тема 2. П'єса для самостійного розучування	10	-	2	2	6	10	-	-	-	10
Тема 3. Анотація до поліфонічного твору, анотація до п'єси віртуозного характеру	10	-	-	-	10	10	-	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	-	4	6	20	30	-	-	-	30
Усього годин	30	-	4	6	20	30	-	-	-	30
Змістовий модуль 4. Виконавська інтерпретація твору великої форми										
Тема 1. Перший етап роботи над твором великої форми	15	-	2	4	9	15	-	-	1	14
Тема 2. Другий та третій етапи роботи над твором великої форми	15	-	1	4	10	15	-	-	1	14
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	30	-	3	8	19	30	-	-	2	28
Усього годин	30	-	3	8	19	30	-	-	2	28
Разом за курсом	120	-	15	30	75	120	-	4	6	110

2-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	інд.	с.р.		лек	пр	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 2. Художній репертуар										
Змістовий модуль 1. Виконавська інтерпретація п'єси кантиленного характеру										
Тема 1. Перший етап роботи над п'єсою кантиленного характеру	15	-	-	5	10	15	-	-	1	14
Тема 2. Другий та третій етапи роботи над п'єсою кантиленного характеру	15	-	-	5	10	15	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 1	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
Усього годин	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
Змістовий модуль 2. Читання з аркушу. П'єса для самостійного розучування										
Тема 1. Читання з аркушу	10	-	-	10	-	10	-	-	1	9
Тема 2. П'єса для самостійного розучування.	5	-	-	-	5	10	-	-	-	10
Тема 3. Анотація до твору великої форми, анотація до п'єси кантиленного характеру	15	-	-	-	15	10	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
Усього годин	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
Змістовий модуль 3. Виконавська інтерпретація концертного етюду										
Тема 1. Перший етап роботи над концертним етюдом	7	-	-	5	2	10	-	-	1	9
Тема 2. Другий та третій етапи роботи над концертним етюдом	8	-	-	5	3	10	-	-	-	10
Тема 3. Анотація до концертного етюду	15	-	-	-	15	10	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
Усього годин	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
Разом за курсом	90	-	-	30	60	90	-	-	3	87

3-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	інд.	с.р.		лек	пр	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 3. Художній репертуар										
Змістовий модуль 1. Підготовка до концертного виконання поліфонічного твору, п'єси віртуозного характеру										
Тема 1. Поліфонічний твір	15	-	-	5	10	15	-	-	1	14
Тема 2. П'єса віртуозного характеру	15	-	-	5	10	15	-	-	1	14
Разом за змістовим модулем 1	30	-	-	10	20	30	-	-	2	28
Усього годин	30	-	-	10	20	30	-	-	2	28

Змістовий модуль 2. Підготовка до концертного виконання твору великої форми, п'єси кантиленного характеру										
Тема 1. Твір великої форми	15			5	10	15	-	-	1	14
Тема 2. П'єса кантиленного характеру; п'єса для самостійного розучування	15			5	10	15	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
<i>Усього годин</i>	30	-	-	10	20	30	-	-	1	29
<i>Разом за курсом</i>	60			20	40	60			3	57

**Теми індивідуальних занять
1-й семестр**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Перший етап роботи над поліфонічним твором.	4	1
2	Другий та третій етапи роботи над поліфонічним твором	4	1
3	Перший етап роботи над п'єсою віртуозного характеру.	4	1
4	Другий та третій етапи роботи над п'єсою віртуозного характеру	4	1
5	Читання з аркушу	4	-
6	П'єса для самостійного розучування	2	-
7	Анотація до поліфонічного твору, анотація до п'єси віртуозного характеру	-	-
8	Перший етап роботи над твором великої форми.	4	1
9	Другий та третій етапи роботи над твором великої форми	4	1
	<i>Разом</i>	30	6

2-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Перший етап роботи над п'єсою кантиленного характеру	5	1
2	Другий та третій етапи роботи над п'єсою кантиленного характеру	5	-
3	Читання з аркушу	10	1
4	П'єса для самостійного розучування	-	-
5	Анотація до твору великої форми, анотація до п'єси кантиленного характеру	-	-
6	Перший етап роботи над концертним етюдом	5	1
7	Другий та третій етапи роботи над концертним етюдом	5	-
8	Анотація до концертного етюд		-
	<i>Разом</i>	30	3

3-й семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Поліфонічний твір	5	1
2	П'єса віртуозного характеру	5	1
3	Твір великої форми	5	1
4	П'єса кантиленного характеру	5	-
	<i>Разом</i>	20	3

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних, індивідуальних занять – **1-2 год. / 1 заняття**;
- підготовка самостійних завдань – **1-3 год. / 1 проєкт**.
- анотація до творів, що вивчаються – **10-15 годин на 1 роботу**
- підготовка до контрольних заходів (концертне виконання творів) – **15 год. / 1 захід**

Завдання для самостійної роботи

1-й семестр

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до практичних, індивідуальних занять: гра на інструменті творів програми	40	70
2.	Виконання самостійного завдання	5	10
3.	Написання анотацій до творів, що вивчаються	15	15
4.	Підготовка до контрольних заходів (концертне виконання творів програми)	15	15
	<i>Разом</i>	75	110

2-й семестр

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до індивідуальних занять: гра на інструменті творів програми	25	47
2.	Виконання самостійного завдання	5	10
3.	Написання анотацій до творів, що вивчаються	15	15
4.	Підготовка до контрольних заходів (концертне виконання творів програми)	15	15
	<i>Разом</i>	60	87

3-й семестр

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до індивідуальних занять: гра на інструменті творів програми	20	27
2.	Виконання самостійного завдання	5	15
3.	Підготовка до контрольних заходів (концертного виконання творів програми)	15	15
	<i>Разом</i>	40	57

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на практичних заняттях:
 - практична робота;
 - робота в групах;
 - репродуктивний;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - опрацювання дискусійних питань;
 - пояснювально-ілюстративний метод.
- 2) на індивідуальних заняттях:
 - наочно-інформаційні;
 - практично-пошукові;
 - практично-евристичні;
 - пояснювально-ілюстративний;
 - репродуктивний;
 - проблемного виконання;
 - дослідницький;
 - методи навчання довільного музичного відтворення.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- виконання індивідуальних завдань на інструменті творів програми;
- усні відповіді (анотації до творів програми);
- проєктні (самостійні) роботи (виконання творів, що вивчені самостійно);
- контрольна робота (концертне виконання творів програми на інструменті).

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (виконання індивідуальних завдань на інструменті (практика), усні відповіді (анотації), проєктні (самостійні) роботи і оцінки за контрольну роботу.

Поточний контроль проводиться на кожному індивідуальному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання практичної (за інструментом) та теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час аудиторних занять та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних і самостійних завдань вдома.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Практичні індивідуальні заняття	Критерії оцінювання
2	Цілеспрямована та систематична робота студента над художнім репертуаром при виконанні та при підготовці практичних, індивідуальних завдань. Яскрава виконавська інтерпретація музичних творів, що вивчаються. Вільне орієнтування в стилістичних особливостях творів різних епох, розуміння їх жанрових особливостей, ініціатива на всіх етапах розучування програми.
1,5	Систематична, результативна, цілеспрямована робота студента над репертуаром. Студент добре розуміє стилістичні особливості музичних творів, що вивчаються, але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів.
1	Систематична робота студента над художнім репертуаром. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. Недостатня наполегливість в напрямку удосконалення художньо-виконавської техніки.
0,5	Відсутність системності при підготовці індивідуальних завдань. Не достатньо наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками. Невпевнене виконання творів програми.
0	Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою, низький рівень професійних знань, умінь, навичок, непереконливість виконавської інтерпретації музичних творів, що вивчаються.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми у 1, 2, 3 семестрах - 60 балів (ДФН - 30 (занять) по 2 бала); ЗФН – кожне індивідуальне завдання – по 2 бала).</i>

Усні відповіді (анотації)	Критерії оцінювання
10	Студент вільно володіє методами опрацювання мистецтвознавчої та музикознавчої літератури, узагальнення і аналізу музичного матеріалу, орієнтується в методах аналізу творів. Використовує професійну термінологію при здійсненні цілісного аналізу всього музичного твору, окремих його елементів; визначає стильові ознаки музичної мови у творчості композиторів різних епох, напрямів, мистецьких шкіл. Вірно визначає виконавські труднощі в творах та шляхи їх подолання. Здійснює порівняльний аналіз інтерпретацій твору відомими виконавцями.
8	Студент вільно володіє методами опрацювання наукової літератури при аналізі музичних творів, добре орієнтується в методах музикознавчого аналізу, виконує завдання в установлений термін, допускає незначні помилки при цілісному аналізі творів, грамотно акцентує на художньо-виконавських труднощах, але не завжди вірно намічає шляхи їх подолання.
6	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду діяльності; при мистецтвознавчому аналізі творів наводить в цілому правильну інформацію, але при музикознавчому аналізі використовує не всі методи; допускає помилки при аналізі структури творів, не завжди вірно визначає шляхи подолання художньо-технічних труднощів, на середньому рівні володіє термінологією музичного мистецтва.

4	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду діяльності; при аналізі творів допускає суттєві помилки, не вміє самостійно визначати шляхи подолання художньо-технічних труднощів, не достатньо володіє термінологією.
2	Студент виконує роботу на кожному з етапів з методичною допомогою викладача.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми на ДФН та ЗФН у 1, 2, 3 семестрах - 20 балів</i>

Проектні (самостійні) роботи	Критерії оцінювання
5	При інтерпретації самостійно вивченого твору студент яскраво відтворює драматургічну концепцію музичного твору, демонструє творчі рішення при створенні художнього образу, орієнтується в стилістичних та жанрових особливостях, досконало володіє художньо-технічною майстерністю виконання.
4	При інтерпретації твору для самостійного вивчення студент впевнено на доброму художньо-технічному рівні демонструє втілення авторської концепції; грамотно виконує всі авторські та редакторські вказівки, але при контрольному виконанні допускає дві-три зупинки у тексті.
3	При інтерпретації твору на достатньому рівні передається художній образ, жанрова сторона, але не видержаний єдиний темп, метро-ритмічний малюнок. При розборі тексту твору студент допускає декілька текстових помилок, що позначається на контрольному виконанні.
2	Низький рівень вивчення твору: неточності у тексті, штрихах, динаміці, ритмі. Не визначена виконавська драматургія, не переданий характер твору; слабкий художньо-технічний рівень виконання.
1	Низький рівень вивчення твору: неточності у тексті, слабкий художньо-технічний рівень виконання
0	Студент не виконує роботи
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми на ДФН у 1, 2, 3 семестрах – 5 балів; на ЗФН – 1 с. – 20 балів, 2 с. – 34 бали, 3 с. – 44 балів</i>

Контрольна робота)	Критерії оцінювання
ДФН Іс.-9, Пс.ІІс.-15 ЗФН 40-35	При концертному виконанні творів програми студент на високому фаховому рівні демонструє виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом, артистизм; яскраво і впевнено доносить авторський задум, стиль, художній образ кожного твору.
ДФН Іс.-7, Пс.ІІс.-14-9 ЗФН 34-28	При концертному виконанні творів програми студент переконливо відтворює драматургічну концепцію музичних творів, створює їх художню інтерпретацію. Бал знижується в разі наявності незначних текстових або художньо-технічних помилок.
ДФН Іс.-5, Пс.ІІс.-8-5 ЗФН	При виконанні концертного репертуару студент допускає незначні технічні помилки, темп не завжди відповідає характеру творів; невпевнено знає текст напам'ять.

27-19	Бал знижується за невпевненість при інтерпретації музичних творів напам'ять і за неточне втілення авторського задуму творів.
ДФН Іс.-3, Пс.Шс.-4-3 ЗФН 18-10	Студент по нотах відтворює текст творів, допускає метро-ритмічні, темпові помилки. Бал знижується за виконання програми по нотах, художньо-технічні помилки у тексті.
ДФН Іс.-1, Пс.Шс.-3-1 ЗФН 9-1	Гра студента при концертному виконанні відбувається по нотах, без відповідних штрихів, динаміки, з метро-ритмічними помилками; не звертається увага на стиль та жанрову першооснову творів. Бал знижується в разі наявності усіх перелічених помилок.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: для ДФН у 1 семестрі - 9 балів , у 2, 3 семестрах - 15 балів , для ЗФН - 40 балів.</i>

1-й семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	8х2 бали = 16 балів	4х2 бали = 8 балів
Індивідуальні завдань на інструменті	30х2 бали = 60 балів	6х2 бали = 12 балів
Усні відповіді (анотації)	1х10 бали = 10 балів	2х10 бали = 20 балів
Проектні (самостійні) роботи	1х5 балів = 5 балів	1х20 балів = 20 балів
Контрольна робота	1х9 балів = 9 балів	1х40 балів = 40 балів
Всього	100	100

2-й семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Індивідуальні завдань на інструменті	30х2 бали = 60 балів	3х2 бали = 6 балів
Усні відповіді (анотації)	2х10 бали = 20 балів	2х10 бали = 20 балів
Проектні (самостійні) роботи	1х5 балів = 5 балів	1х34 балів = 34 балів
Контрольна робота	1х15 балів = 15 балів	1х40 балів = 40 балів
Всього	100	100

3-й семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Індивідуальні завдань на інструменті	20х2 бали = 40 балів	3х2 бали = 6 балів
Усні відповіді (анотації)	2х20 бали = 40 балів	1х10 бали = 10 балів
Проектні (самостійні) роботи	1х5 балів = 5 балів	1х40 балів = 44 балів
Контрольна робота	1х15 балів = 15 балів	1х44 бали = 40 бали
Всього	100	100

1-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	T1	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	10	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	4
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	T2	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	10	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	4
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
ЗМ2	T1	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	10	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	4
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	T2	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	10	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	4
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
ЗМ3	T1	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	10	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	20
	T2	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	6	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	T3	Усні відповіді	10	Усні відповіді	20
ЗМ4	T1	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	10	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті і	2
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	T2	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	10	Практичні, індивідуальні завдання на інструменті	2
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
		Контрольна робота	9	Контрольна робота	40
Підсумковий контроль		Екзамен		Екзамен	
Сума			100	Сума	100

2-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	2
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	Т2	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
ЗМ2	Т1	Індивідуальні завдання на інструменті	20	Індивідуальні завдання на інструменті	2
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	34
	Т2	Індивідуальні завдання на інструменті		Індивідуальні завдання на інструменті	
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	Т3	Усні відповіді	20	Усні відповіді	20
ЗМ3	Т1	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	2
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	Т2	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
		Контрольна робота	15	Контрольна робота	40
Підсумковий контроль		Екзамен		Екзамен	
Сума			100	Сума	100

3-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	2
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	Т2	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	2
		Усні відповіді	40	Усні відповіді	10
ЗМ2	Т1	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	2
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	
	Т2	Індивідуальні завдання на інструменті	10	Індивідуальні завдання на інструменті	
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	44
		Контрольна робота	15	Контрольна робота	40
Підсумковий контроль		Екзамен		Екзамен	
Сума			100	Сума	100

9. Засоби навчання

Для практичних занять використовуються: технічні засоби (ноутбук і смартфони з доступом до інтернету, метроном, піюпітр); програмне забезпечення (Sibelius, MuseScore, Finale, Dorico, LilyPond); нотний матеріал; музичний інструмент; методичні матеріали; мультимедійні презентації, відео- та аудіо-матеріали, онлайн-ресурси (концерти інструментальної музики видатних виконавців, майстер-класи викладачів і музикантів з інструментального виконавства); електронні ресурси.

Для індивідуальних занять використовуються: музичний інструмент; нотна література з творів українських та зарубіжних композиторів минулого та сучасності, підручники та навчально-методичні посібники з питань історії та теорії музики, методики викладання гри на музичних інструментах, збірники технічних вправ; мультимедійні засоби, відео- та аудіо-матеріали, програмне забезпечення для музичного навчання, онлайн-ресурси, що допомагають студентам краще сприймати та закріплювати отримані знання.

Для самостійної роботи використовуються: методичні рекомендації та посібники, хрестоматійна музична література (друковані та електронні видання); відеоматеріали – навчальні відеоролики, майстер-класи провідних музикантів, педагогів, виконавців – інтерпретаторів інструментальної музики; онлайн-бібліотеки з методичними матеріалами.

У разі роботи в дистанційному режимі використовується віртуальне навчальне середовище MOODLE, комунікаційна платформа Zoom. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через месенджери чи електронну пошту.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навч.-метод. посіб. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
2. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (Фортепіано) Частина I: навч.-метод. посіб. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2018. 318 с.
3. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (Фортепіано) Частина II: навч.-метод. посіб. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2020. 212 с.
4. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (фортепіано). Частина 3. Практична. Для змішаного навчання. Розділ 1: навч.-метод. посіб. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2024. 122 с.
5. Ревенко Н. Інструментальне виконавство (фортепіано). Частина 3. Практична. Для змішаного навчання. Розділ 2: навч.-метод. посіб. Миколаїв, 2025. 152 с.
6. Ревенко Н.В. Фортепіанна творчість українських композиторів у контексті розвитку музичної культури України (80-90-ті роки ХХ століття): монографія. Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2018. 240 с.
7. Шукайло В. Ф. Шлях до майстерності піаніста: навч.-метод. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2017. 206 с.
8. Щербак І. В. Інструментальне виконавство з методикою викладання (акордеон/баян) Частина I: навч.-метод. посіб. Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2023. 210 с.
9. Щербак І. В. Інструментальне виконавство з методикою викладання (акордеон/баян) для змішаної форми навчання. Частина II: навч.-метод. посіб. Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2024. 180 с.

Допоміжна література

1. Грінченко А. М. Методика формування музично-виконавського самоконтролю майбутніх учителів музики в процесі навчання гри на фортепіано : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. ДЗ «Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка». Суми, 2018. 278 с
2. Катрич О. Т. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичний та естетичний аспекти) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Київ, 2000. 18 с.
3. Кашкадамова Н. Виконавська інтерпретація у фортепіанному мистецтві ХХ сторіччя: підручник. Львів, КІНПАТРИ ЛТД, 2014. 344 с.
4. Милич Б. Про формування та вдосконалення педагогічної майстерності педагога-піаніста. Київ, Музична Україна, 1971.
5. Праксеологічна спрямованість професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва : монографія / О. І. Стріхар та ін. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2016. 300 с.
6. Складар О. Д. Методика викладання курсу фортепіано (формування і розвиток виконавських навичок учнів). Харків, ХДАК, 2002. 192 с.
7. Щербак І. В. Додатковий музичний інструмент (акордеон/баян) : навч.-метод. посіб. Миколаїв, 2022. 235 с.
8. Shcherbak I. V. Preparation of future teachers of music art for instrumental performance. International Journal of Innovative Technologies in Social Science. № 7(28). 2020. Warsaw, Poland, P. 15–20.

Орієнтовний репертуарний список

1. Альбеніс І. Вибрані твори для фортепіано.
2. Барвінський В. «Українська сюїта», П'єси для дітей. Прелюдії для фортепіано
3. Барток Б. Твори для фортепіано тт.1-3.
4. Бах Й.С. ДТК – I, II т. Прелюдії і фуги. Французькі сюїти. Англійські сюїти. Партити. Токати. Фантазія до мінор. Хроматична фантазія і фуга. Італійський концерт, Органні хоральні прелюдії (транскрипція для фортепіано І.Ільїна).
5. Беренс Г. Тв.61 Новітня школа швидкості.
6. Беркович І. Варіації на тему Паганіні.
7. Бетховен Л. Варіації, Сонати, Концерти, Багатілі, Екосези.
8. Бібік В. Два зошити прелюдій та фуг.
9. Білаш О. Концерт для фортепіано з оркестром; П'єси для фортепіано
10. Блуменфельд Ф. Етюд для фортепіано
11. Богданов Ф. Українська сюїта, Музичний момент.
12. Бортнянський О. Сонати.
13. Брамс І. Вальси ор. 39
14. Бріттен Б. П'єси.
15. Вериківський М. 14 маленьких прелюдій для фортепіано, Цикл «Волинські акварелі».
16. Воробкевич І. Думка.
17. Гайдн Й. Варіації, Сонати, Концерти.
18. Гедике О. Альбом фортепіанних п'єс.
19. Гендель Г. Концерти. Сюїти. Варіації, 16 маленьких фортепіанних п'єс.
20. Гершвін Д. Рапсодія в стилі блюз. Прелюдії.
21. Глієр Р. Прелюдії.
22. Гріг Е. Концерт для фортепіано з оркестром а-moll. Соната для фортепіано е-moll. Ліричні п'єси. Зошити 1-4.
23. Дебюссі К. Прелюдії (на вибір). Дитячий куточок (на вибір), Бергамаська сюїта. Образи. Прелюдії I, II зошити. 12 етюдів для фортепіано.
24. Дичко Л. Українські писанки: 7 поліфонічних варіацій для ф-но.
25. Іщенко Ю. 3 зошита п'єс «Поетичні настрої», «24 прелюдії».
26. Карабиць І. 24 прелюдії.
27. Калачевський М. Вальс – каприс
28. Кирейко В. Українська рапсодія. Соната № 2. Тема з варіаціями.
29. Кобилянський О. Сім октавних етюдів.
30. Колеса М. «Дрібнички», «Три коломийки», «Картинки Гуцульщини», «Пасакалія. Скерцо. Фуга».
31. Колодуб Л. Фортепіанні п'єси.
32. Колодуб Ж. Фортепіанні п'єси.
33. Кос-Анатольський А. Концерт для фортепіано з оркестром.
34. Куперен Ф. Альбом ч. 1, 2.
35. Косенко В. Етюди, «11 етюдів у формі старовинних танців», Соната.
36. Крамер І. Тв.100 Вибрані етюди.
37. Красотов О. Прелюдії.
38. Клин В. Фортепіанні твори.
39. Колесса М. Вибрані фортепіанні твори.
40. Косенко В. Вибрані твори для фортепіано, 11 етюдів у формі старовинних танців для фортепіано.
41. Кос-Анатольський А. Гомін Верховини. Гуцульська токато.
42. Куллак Т. Октавні етюди ор. 48.
43. Куперен Ф. Альбом ч. 1, 2.
44. Лемуан О. Вибрані етюди.

45. Лекуппе Ф. 25 етюдів для фортепіано оп. 17.
46. Лешгорн А. Етюди для фортепіано оп. 66.
47. Ліст Ф. Угорські рапсодії, Етюди. Юнацькі етюди. Цикли п'єс «Роки мандрівок». Рапсодії. Ноктюрни.
48. Лизогуб О. П'єси для фортепіано.
49. Лисенко М. Перший концертний полонез, Друга рапсодія /на українські народні теми/, «Думка-шумка», Соната ля мінор, Ліричні мініатюри.
50. Луньов С. Цикл «Мардонги».
51. Лятошинський Б. Прелюдії.
52. Майденберг-Тодорова К. Твори для фортепіано.
53. Мендельсон Ф. Пісні без слів.
54. Мошковський І. Тв. 72 15 віртуозних етюд.
55. Моцарт В. А. Сонати (на вибір). Рондо. Варіації. Фантазії. Концерти № 8, 14, 20, 23, 24
56. Надененко Ф. Твори для фортепіано.
57. Некрасов О. «Вісім прелюдій», «Два фантастичних ескізу».
58. Ніжанківський Н. «Інтермецо», «Маленька прелюдія».
59. Орфєєв С. Фортепіанні твори. Гумореска.
60. Пахельбель Й. Канон D-dur. Чаконa f-moll.
61. Ревуцький Л. «Дві прелюдії» оп. 7, «Три прелюдії» оп. 4, «Пісня».
62. Сасько Г. сюїта «Граю джаз», Сасько Г. Відлуння століть. Цикл п'єс для фортепіано
63. Сільванський М. Варіації Соль мажор. Соната №3 для фортепіано.
64. Сильвестров В. Музика в старовинному стилі для фортепіано.
65. Скорик М. «12 прелюдій та фуг», Партита № 5; п'єси.
66. Сокальський П. Вальс – каприс № 1. Тарантела, цикл «Музичні враження», сюїта «На луках», «Мазурка», «Веснянка».
67. Соневицький І. Пори року: п'єси для фортепіано.
68. Степаненко М. Мініатюри для фортепіано.
69. Степовий Я. Ліричні мініатюри («Вальс», «Елегія», «Менует»), «Рондо», «Прелюд пам'яті Т.Г. Шевченка».
70. Таганов. О. «Народні картинки», «Краски».
71. Українська фортепіанна музика XX – XXI століття. 3 тома. Упор. Т. Рощина. Київ, Музична Україна
72. Філіпенко В. Соната-поема.
73. Фільц Б. 10 закарпатських новелет. Три п'єси на теми лемківських народних пісень. Ліричний прелюд.
74. Хіндеміт П. Інтерлюдії та фуги з Ludus tonalis.
75. Цепколенко К. Цикл «Зустрічі з пам'яттю», «Color sounds».
76. Черні К. Школа швидкості тв. 299, Мистецтво швидкості тв. 740.
77. Шамо І. 12 прелюдій, Соната для фортепіано №3, Гуцульські акварелі. Сюїта для фортепіано, Тарасові думи. 6 новел для фортепіано.
78. Шопен Ф. Повне зібрання творів. Ред. І. Падеревський, Л. Бронарський, Ю. Турчинський. Краків, PWM, 1969.
79. Штогаренко А. Етюди-малюнки. «Пам'яті музикантів».
80. Шуберт Ф. Експромти.
81. Шуман Р. Фортепіанні твори. Арабески. Етюди за Каприсами М. Паганіні оп. 3
82. Шукайло Л. Вибрані фортепіанні твори, П'єси і ансамблі для фортепіано.
83. Шух М. Цикл «Старі галантні танці».
84. Щуровський Ю. Фортепіанні твори. 10 маленьких прелюдій та фуг. Варіації для фортепіано.
85. Юріна Л. Альбом «Джаз фієста».
86. Яковчук О. Цикл «12 фортепіанних прелюдій та фуг».

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <https://academyart.org.ua/> (Національна академія мистецтв України).
2. <https://composersukraine.org/index.php?id=19> (Національна спілка композиторів України)
3. https://imslp.org/wiki/Main_Page (Міжнародна бібліотека музичних партитур).
4. <http://mari.kyiv.ua/> (Інститут проблем сучасного мистецтва НАМУ).
5. <http://term.in.ua> (Словник-довідник музичних термінів за книгами Ю. Є. Юцевича).
6. <https://ukrainianlive.org/ukrainian-scores> (Ноти українських композиторів).
7. <https://www.europeana.eu/en> (Спільний європейський простір даних для культурної спадщини).
8. <https://www.facebook.com/ukrnotes.in.ua/> (Ноти українських композиторів).
9. <https://www.loc.gov/> (Library of congress – Бібліотека Конгресу).
10. <http://www.mutopiaproject.org> (Mutopia Project – Ноти для всіх).
11. <http://www.nbuv.gov.ua/> (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського).
12. <http://www.ukrbook.net> (Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова»).
13. <https://nlu.org.ua> (Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого).
14. <https://nibu.kyiv.ua> (Національна історична бібліотека України).
15. <https://knmau.com.ua/biblioteka/> (Бібліотека національної музичної академії України імені П.Чайковського).
16. <https://lnma.edu.ua/> (Бібліотека Львівської національної музичної академії імені М.В.Лисенка).
17. <https://vseosvita.ua/> (Платформа «Всеосвіта»: блог, вебіари, матеріали для вчителів, зокрема з використання інновацій).
18. <https://ukrainianlive.org/composers> (Українські композитори класичної музики).
19. <https://mubis.com.ua> (Музична бібліотека).
20. <http://noni.org.ua/> (Національний академічний оркестр народних інструментів України).
21. <https://nsou.com.ua/> (Національний симфонічний оркестр України).
22. <https://ukrainianlive.org/> (Ukrainian Live Classic: перший мобільний додаток з українською класичною музикою).
23. <https://www.genial.ly/> (Genially: платформа для створення інтерактивних презентацій, інфографіки, навчальних матеріалів).
24. <http://www.mutopiaproject.org> (Mutopia Project – Ноти для всіх).
25. <https://vseosvita.ua/> (Платформа «Всеосвіта»: блог, вебіари, матеріали для вчителів, зокрема з використання інновацій).
26. <https://www.nporchestra.com/> (Національний президентський оркестр).
27. <https://www.symphonicband.org.ua/> (Національний академічний духовий оркестр України).
28. <https://www.zpo.org.ua/> (Заслужений академічний оркестр України Зразково-показовий оркестр Збройних Сил України).